

โปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศ ที่เหมาะสมของนักเรียนมุสลิม อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

ชอพิยะห์ หะยีดาโอ๊ะ¹

ชูศักดิ์ เพรสคอทท์²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นแบบกึ่งทดลอง Two-Group Pre-Post Test Design มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของนักเรียนมุสลิมในระดับประถมศึกษา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 81 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 41 คนและกลุ่มเปรียบเทียบ 40 คน เก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนน โดยใช้สถิติ Paired t-test และ Independent t-test ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการวิจัย พบว่าภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่า ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value <0.001) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value <0.001) จากผลของโปรแกรมสุขศึกษานี้สามารถนำไปพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพทางเพศวัยรุ่นให้สามารถเตรียมตัวเข้าสู่วัยรุ่น และป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: โปรแกรมสุขศึกษา, ทฤษฎีความสามารถตนเอง, พฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่น

ผู้ประสานนิพนธ์ต้นฉบับ: ชอพิยะห์ หะยีดาโอ๊ะ, 24/1 ม. 4 ตำบลลำใหม่ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา,

อีเมล: Daiaryfee126@gmail.com

¹นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

²คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

**USE OF HEALTH EDUCATION PROGRAM APPLYING SELF-EFFICACY THEORY
FOR PROMOTING MUSLIM STUDENTS' DESIRABLE SEXUAL BEHAVIOR,
MUANG YALA DISTRICT, YALA**

Sopiyah Hayeedaoh¹

Chusak Prescott²

ABSTRACT

This quasi-experimental research utilized two-group pretest-posttest design for the study. The objective of the research was to study the use of hygiene program applying self-efficacy theory for promotion of appropriate sexual behavior for Muslim students, Muang Yala district, Yala. The sampling population consisted of 81 elementary school students, 41 of which were used as the experimental group while 40 of them were used as the control group. Questionnaires were used for collecting data. Analysis of collected data was administered using descriptive statistics. Paired t-test and independent t-test were also conducted as part of the study with level of statistical significance set at 0.05

Results of the study showed that, after the experiment, the experimental group had higher average scores with statistically significant difference (p -value < 0.00) in areas of self-efficacy, expected outcome, and intention to have more appropriate sexual behavior than before the program was conducted. In conclusion, the hygiene program could be used to develop more appropriate sexual behavior for the students and prevent sexually transmitted diseases and premature pregnancy of teenagers.

Keywords: hygiene program, self-efficacy theory, sexual behavior of teenagers

---

Correspondence: Sopiyah Hayeedaoh, 24/1 Moo 4, Tambol Lammai, Muang Yala, District, Yala.

Email: Daiaryfee126@gmail.com

¹ Graduate student in, Master of Public Health Program, Chalermkarnchana University

² Faculty of Public Health, Chalermkarnchana University

บทนำ

วัยรุ่นเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญช่วงหนึ่งในชีวิตของมนุษย์เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม และจิตใจ จากวัยเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่ โดยวัยรุ่นซึ่งมีอายุระหว่าง 10-19 ปี จำเป็นต้องได้รับการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการในทุกๆด้าน ให้มีการเจริญเติบโตที่เหมาะสม (World Health Organization, 2010)

ปัญหาวัยรุ่นเป็นปัญหาที่พบทั่วไปหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งประเทศไทยมีผู้หญิงตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 70 ต่อ 1,000 คน ซึ่งสูงสุดในทวีปเอเชีย (มูลนิธิความเข้าใจด้านสุขภาพหญิง, 2551) ทั้งนี้ จังหวัดยะลา เป็นหนึ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรจำนวน 511,911 คน ร้อยละ 75.42 นับถือศาสนาอิสลาม และร้อยละ 21.17 เป็นวัยรุ่น (กมลรัตน์ หลาสวงษ์, 2549) จากรายงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา พบว่านักเรียนชายและหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดยะลาเคยมีประสบการณ์ทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 10.9 และ 13.6 ตามลำดับโดยมีอายุเฉลี่ยที่เคยมีเพศสัมพันธ์เท่ากับ 12-15 ปี มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก และเพื่อนสนิท คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ 11.7 ตามลำดับ (พัชรราตรี อรรถวิวัฒนากุล, 2553) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าวัยรุ่นส่วนหนึ่งในจังหวัดยะลา มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยควรได้รับการแก้ไข

จากปัญหาการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น พบว่า เกิดจากวัยรุ่นขาดความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม รวมทั้ง การดูแลสุขภาพอนามัยทางเพศ และป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เนื่องจากในสังคมไทยยังมีข้อจำกัดอยู่มาก ข้อมูลทางเพศที่ให้ความรู้กับวัยรุ่นไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ปัจจุบันและไม่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ ทำให้วัยรุ่นทดลองเรียนรู้เรื่องเพศด้วยตนเองสื่อต่างๆที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นเพื่อลดปัญหาทางเพศของวัยรุ่น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการพัฒนาและส่งเสริมการรับรู้ ความสามารถตนเองในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมประสงค์ให้กับวัยรุ่นตอนต้นเนื่องจากเป็นช่วงเริ่มต้นที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ จากกรอบ ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเอง (Bandura, 1977) ที่ว่าพฤติกรรมของบุคคลนั้น เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ขององค์ประกอบหลายอย่าง และการที่จะกระทำ พฤติกรรมใดๆให้ประสบความสำเร็จนั้น บุคคลจะต้อง มีการรับรู้ความสามารถตนเองและมีความคาดหวัง ร่วมกับการเสริมแรงทางบวกโดยเพิ่มแรงจูงใจภายนอกและภายใน ได้แก่ สิ่งของ รางวัล รวมทั้งข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำการให้กำลังใจ ซึ่งจะ เป็นจุดเริ่มต้นที่ส่งเสริมวัยรุ่นตอนต้นเกิดการ รับรู้และตั้งใจที่จะปฏิบัติโดยคาดหวังว่าจะเกิด พฤติกรรมสุขภาพที่เป็นผลดีกับตนเองเมื่อเข้าสู่ วัยรุ่นในอนาคต

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้นพบว่าการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมุสลิมยังมีน้อย ดังนั้นเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเอง เพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของนักเรียนมุสลิม ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง

ในการเสนอนโยบาย และร่วมหาแนวทางในการกำหนดวิธีการ และรูปแบบกิจกรรมในการสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมุสลิมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัฒนธรรม และถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของนักเรียนมุสลิม อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

สมมติฐานในการวิจัย

1. ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความรู้ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความรู้ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

ระเบียบการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาแบบกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research Design) แบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดสอบ (Two-Group pretest - Posttest Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือนักเรียนมุสลิมที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ในโรงเรียนสามบ้านเนียง ตำบลปะเส็ง อำเภอเมือง และกลุ่มเปรียบเทียบคือโรงเรียนบ้านยะลา ตำบลยะลา อำเภอเมือง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกรณีสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (อรุณ จิรวัดณ์กุล, 2548) ตามสูตรคำนวณดังนี้

$$n/\text{group} = \frac{2 (Z_{\alpha/2} + Z_{\beta})^2 \sigma^2}{\Delta^2}$$

ผลการคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 11 คน แต่เพื่อป้องกันปัญหาผู้ตกสำรวจ หรือผู้สูญหายจากการติดตาม จึงปรับเพิ่มขนาดตัวอย่างที่คาดว่าจะสูญหาย ร้อยละ 20 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ โดยไม่ต้องตัดผู้สูญหายจากการติดตามออกจากการวิเคราะห์ตามสูตรคำนวณ (อรุณ จิรวัดณ์กุล, 2548) ดังนี้

$$n_{\text{adj}} = \frac{n}{1 - R^2}$$

จากการคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม และเพื่อให้ผลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด จึงได้ขนาดตัวอย่างในการศึกษาวิจัย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 17 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 17 คน

สรุปขนาดกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มละ 17 คน แต่พบว่า ห้องเรียนแต่ละห้องมีนักเรียนมากกว่า 17 คน จึงใช้กลุ่มนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งชั้นเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนมากกว่าที่คำนวณขนาดตัวอย่างได้ในเบื้องต้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการเท่าเทียมกัน จากการสุ่มห้องเรียน 1 ห้องเรียน ได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง คือนักเรียนโรงเรียนสามแยกบ้านเนียง ตำบลเปาะเส็ง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 41 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ คือนักเรียนโรงเรียนบ้านยะลา ตำบลยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 40 คน รวมทั้งหมด 81 คน

เกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

- 1) กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากเป็นนักเรียนที่มีช่วงอายุ 12 ปี ขึ้นไป ซึ่งสามารถเข้าใจในสิ่งที่ป็นรูปธรรม และนามธรรมได้
- 2) เป็นโรงเรียนที่มีขนาดกลาง และมีจำนวนห้องเรียนของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างน้อยจำนวน 2 ห้อง มีจำนวนครู และนักเรียนที่ใกล้เคียงกัน และสภาพแวดล้อมทางสังคมคล้ายคลึงกัน
- 3) เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองอนุญาต และยินดีให้ความร่วมมือ และยินยอมให้จัดสภาพการทดลองตามความเหมาะสมของการวิจัยตลอดระยะเวลาดำเนินการ 1 ภาคการศึกษา

4) โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างไม่เคยเข้าร่วมงานวิจัยด้านอนามัยเจริญพันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทั่วไปทางประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านความรู้ความรู้อันเนื่องพหุติกรรมทางเพศที่เหมาะสม จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถตนเองในการมีพหุติกรรมทางเพศที่เหมาะสม แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังในผลลัพธ์จากการมีพหุติกรรมทางเพศที่เหมาะสม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบถามความตั้งใจในการมีพหุติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ข้อมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ

ทดสอบความตรง (Validity) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในใช้วิธีของสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 2 ถึง 5 คือ 0.84, 0.75, 0.76 และ 0.83 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่เป็นรูปแบบการพัฒนา

แผนการสอนจำนวน 4 แผน โดยมีกิจกรรมสุขศึกษาเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม รวม 4 ครั้ง (1 สัปดาห์ เว้น 1 สัปดาห์) ใช้เวลาครั้งละประมาณ 80-90 นาที รวมระยะเวลา 8 สัปดาห์ โดยดำเนินการแผนกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การพิจารณาด้านจริยธรรม

การวิจัย โปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของนักเรียนมุสลิมในระดับประถมศึกษา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ได้ดำเนินการศึกษาหลังจากที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เอกสารรับรองเลขที่ มจน. 2558-028 สังกัดคณะสาธารณสุขศาสตร์ วันที่รับรอง 3 สิงหาคม 2558 วันหมดอายุ วันที่ 3 สิงหาคม 2559 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยประสานงานกับผู้อำนวยการ โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง และโรงเรียนบ้านยะลา และผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการวิจัย ซึ่งแจ้งรายละเอียดและระยะเวลาของการวิจัย ภายหลังได้รับเอกสารการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

ขั้นทดลองในกลุ่มทดลองดำเนินกิจกรรมดังนี้

กิจกรรม ครั้งที่ 1 ใช้กิจกรรม “รู้เขารู้เรา เรื่องง่ายๆ ร่างกายวัยรุ่น” โดยใช้สุขศึกษารายกลุ่มด้วยการให้สมุดคู่มือเรียนรู้เรื่องเพศ ร่วมกับการบรรยายประกอบภาพนิ่ง และการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น กิจกรรมเล่นเกมแยกบัตรคำเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมของเพศชาย และเพศหญิง และสรุปวิธีการในปฏิบัติตนให้เหมาะสมทั้งชาย และหญิง

กิจกรรม ครั้งที่ 2 ใช้กิจกรรม “สะอาดสดใส ปลอดภัย โกลโรค” สร้างการรับรู้ความสามารถตนเองด้วยสุขศึกษาแบบรายกลุ่ม ด้วยการบรรยายประกอบภาพนิ่ง และความรู้เรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศเพื่อลดความเสี่ยงการติดเชื้อเอชไอวี การสาริต และฝึกปฏิบัติการใช้ถุงยางอนามัยร่วมกับโมเดลเพศศึกษา

กิจกรรม ครั้งที่ 3 ใช้กิจกรรม “รู้ทันป้องกันได้” เพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ใช้ภาพวาดการ์ตูนจำลองสถานการณ์เสี่ยง ช่วยกันหาวิธีป้องกันตนเองจากการถูกละเมิดทางเพศ ให้ร่วมวิเคราะห์ผลดี จากการปฏิบัติตนจากบทบาทสมมติพฤติกรรมวัยรุ่นแบบเชิงบวก และร่วมรับฟังสถานการณ์พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจากกรณีศึกษาเชิงลบจากผู้วิจัย ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และผลเสียที่จะเกิดขึ้นและร่วมกันนำเสนอหาวิธีการป้องกันตนเอง

กิจกรรม ครั้งที่ 4 ใช้กิจกรรม “สุภาพบุรุษคนดี สุภาพสตรีในฝัน” เพื่อสร้างความคาดหวังในผลของการปฏิบัติตนในด้านการวางตัวและแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม ให้เห็นความคิดแตกต่างของ

ผู้ชายและผู้หญิงด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติ และวาดภาพระบายสี ร่วมกันอภิปรายกลุ่มหัวข้อ “ฉันจะเป็นวัยรุ่นที่ดีได้อย่างไร” สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยสรุปผลดีจากการปฏิบัติตนที่เหมาะสมตามวัยจากคู่มือดูแลสุขภาพทางเพศวัยรุ่น และให้นักเรียนกำหนดพันธะสัญญาจะเป็นนักเรียนและวัยรุ่นอนามัยดีต่อไป

หลังจัดกิจกรรมครบ 4 ครั้ง ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการมอบเงินรางวัลที่ส่งผลงานคำขวัญ มอบเกียรติบัตรแก่นักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรม และมอบป้ายพันธะสัญญาวัยรุ่นวัยใสใฝ่ใจอนามัยทางเพศให้แก่โรงเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงกล่าวขอบคุณคณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย โดยภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล นักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบจะได้รับโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสามารถของตนเองร่วมกับแรงจูงใจในการสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

ขั้นหลังดำเนินการวิจัย

หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูล จากนักเรียนทั้งในกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบโดยใช้แบบสอบถามชุดเดิม จากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนของแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้การแจกแจงความถี่ เป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มด้วยสถิติ Pair t-test และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ด้วยสถิติ Independent t-test

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ กลุ่มทดลองส่วนใหญ่อายุ 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 73.20 อายุ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.20 และผลการเรียนมีเกรดเฉลี่ย 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 46.30 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่าส่วนใหญ่อายุ 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 92.25 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.50 และมีเกรดเฉลี่ย 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 47.50 และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของประชากรกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า อายุและเกรดเฉลี่ย มีสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน และเพศ มีสัดส่วนที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง (n = 41)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n = 40)		χ^2	df	P
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ			
1. อายุ							
11 ปี	10	24.40	2	5.00	6.05	2	0.04
12 ปี	30	73.20	37	92.50			
13 ปี	1	2.40	1	2.50			
2. เพศ							
ชาย	20	48.80	19	47.50	0.01	1	1.00
หญิง	21	51.20	21	52.50			
3. เกรดเฉลี่ย							
2.00 – 2.50	8	19.50	3	7.50	2.76	3	0.43
2.51 – 3.00	19	46.30	19	47.50			
3.01 – 3.50	7	17.10	9	22.50			
3.51 – 4.00	7	17.10	9	22.50			

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มทดลอง

ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ และด้านความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05) และภายหลังการทดลอง กลุ่มเปรียบเทียบมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความรู้ ด้านการรับรู้ความสามารถตนเองในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001) และหลังการทดลอง กลุ่มเปรียบเทียบมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ ด้านความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value > 0.05) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง				กลุ่มเปรียบเทียบ			
	$\bar{x}$	S.D.	t	p-value	$\bar{x}$	S.D.	t	p-value
ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม								
ก่อนการจัดกิจกรรม	13.51	1.76			18.23	1.93		
หลังการจัดกิจกรรม	10.75	1.16	<u>8.9</u>	<u>0.001**</u>	14.23	1.13	<u>12.84</u>	<u>0.000**</u>
การรับรู้ความสามารถตนเองในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม								
ก่อนการจัดกิจกรรม	49.44	3.62			52.06	3.72		
หลังการจัดกิจกรรม	43.73	1.88	11.60	0.001**	45.56	1.58	18.06	0.000**
การรับรู้ความสามารถตนเองในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม								
ก่อนการจัดกิจกรรม	49.73	3.62			52.06	3.72		
หลังการจัดกิจกรรม	43.44	1.88	11.60	0.001**	45.56	1.58	18.06	0.000**
ความคาดหวังในผลลัพธ์								
ก่อนการจัดกิจกรรม	48.73	3.28			49.43	4.70		
หลังการจัดกิจกรรม	43.34	2.43	10.62	0.001**	44.50	3.90	1.35	0.923
ความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศ								
ก่อนการจัดกิจกรรม	39.02	2.24			42.43	2.49		
หลังการจัดกิจกรรม	32.27	1.93	18.38	0.001**	42.40	2.43	0.09	> 0.25

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ส่วนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ด้านการรับรู้ความสามารถตนเอง และด้านความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (p -value < 0.001) และหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความ

คาดหวังในผลลัพธ์ ในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตัวแปร	ก่อนการจัดกิจกรรม				หลังการจัดกิจกรรม			
	$\bar{x}$	S.D.	t	p – value	$\bar{x}$	S.D.	t	p – value
ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม								
กลุ่มทดลอง	14.97	1.93	-0.28	0.055	18.51	1.16	8.11	0.004*
กลุ่มเปรียบเทียบ	10.75	1.76			13.23	1.13		
การรับรู้ความสามารถตนเองในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม								
กลุ่มทดลอง	45.44	3.72	-0.98	0.241	52.06	1.88	10.16	< 0.001**
กลุ่มเปรียบเทียบ	43.56	3.62			49.73	1.58		
ความคาดหวังในผลลัพธ์								
กลุ่มทดลอง	43.34	3.28	2.01	0.075	48.73	2.43	10.10	0.013*
กลุ่มเปรียบเทียบ	41.43	4.70			41.50	3.90		
ความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศ								
กลุ่มทดลอง	42.40	2.49	0.51	0.232	45.56	3.72	10.90	0.001**
กลุ่มเปรียบเทียบ	32.27	2.24			39.23	1.93		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการศึกษา พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความรู้ ด้านการรับรู้ความสามารถตนเอง ด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ และด้านความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value > 0.05)

หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความรู้ ด้านการรับรู้ความสามารถตนเอง และด้านความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001) และหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความคาดหวังในผลลัพธ์ ในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05)

อภิปรายผลการวิจัย

ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความรู้ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

ผลการศึกษา พบว่า ผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของนักเรียนมุสลิม ภายหลังการทดลอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เกิดจากการได้รับกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในการสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้จากทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับการสร้างแรงจูงใจ โดยใช้กลวิธีทางสุขศึกษา ประกอบด้วย บรรยายประกอบสไลด์เรื่องพัฒนาการทางเพศ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในรูปแบบของภาพการ์ตูนสีสันสดใสช่วยกระตุ้นความสนใจกับเด็กวัยนี้ได้ง่าย ร่วมกับคู่มือการเรียนรู้เรื่องเพศสำหรับวัยรุ่น โดยจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันร่วมกับแผ่นภาพและบัตรคำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองร่วมกับกลุ่มเพื่อนๆ ทั้งชายและหญิง โดยผู้วิจัยและคณะให้คำแนะนำและตอบคำถามในส่วนที่ยังเข้าใจไม่ถูกต้อง และได้สร้างแรงจูงใจทั้งภายนอกและภายในด้วยการให้รางวัลรายกลุ่มและรายบุคคล รวมทั้งคำชมเชยเมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็นและให้ความร่วมมือในกิจกรรมตลอดทั้งกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ เขียวลักษณ์ แสนทวีสุข (2554) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานีพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความรู้ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์สูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.001)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถของตนเองเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของนักเรียนมุสลิม โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง ตำบลยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีผลต่อการสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมในเรื่องการเตรียมตัวเข้าสู่วัยรุ่น การดูแลสุขภาพอนามัยทางเพศและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์การวางตัวและแสดงออกทางเพศ การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร จึงควรมีการนำทฤษฎีนี้ไปใช้ในการศึกษาในลักษณะเดียวกันอีก นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะมีการปฏิบัติตัวในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควรดีขึ้นตามไปด้วย

การวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัด เวลา และเป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม และกำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 เขตอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา เบื้องต้น ผู้วิจัยมีกิจกรรมสุขศึกษาเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม โดยใช้เวลาครั้งละประมาณ 80-90 นาที รวมระยะเวลา 8 สัปดาห์ โดยดำเนินการแผนกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งนี้การวิจัยมีระยะเวลาน้อยเกินไปควรเพิ่มระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัยในครั้งต่อไป และควรจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมรณรงค์ตามวาระสำคัญ เช่น วันวาเลนไทน์ วันเอดส์โลก และควรศึกษาในเชิงใฝ่ระวังในเรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่เหมาะสม การลดความเสี่ยงการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่น โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนการรับรู้ด้วยเพื่อสร้างความตระหนักให้กับสถาบันครอบครัวในการดูแล

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้สื่อประกอบการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและมีกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมตามวัยของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีความสนใจอยากเรียนรู้เกิดการรับรู้และเข้าใจเนื้อหาได้เป็นอย่างดี
2. กลุ่มตัวอย่างมีช่องทางรับรู้ข้อมูลเรื่องเพศจากอินเทอร์เน็ตและโทรทัศน์ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสาธารณะที่เสนอมุมมองทางเพศที่หลากหลายที่มีทั้งประโยชน์และมีความเสี่ยงสำหรับวัยรุ่นซึ่งเริ่มมีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศหรือผู้ปกครองควรมีส่วนสำคัญในการให้คำแนะนำให้เด็กรับรู้ข้อมูลจากสื่อเหล่านี้อย่างเหมาะสม
3. ควรจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมรณรงค์ตามวาระสำคัญเช่น วันวาเลนไทน์ วันเอดส์โลก ฯลฯ รวมทั้งการจัดบอร์ดนิทรรศการเสียงตามสาย ชมรมเพื่อนเตือนเพื่อนเพื่อนให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสร้างค่านิยมในการเรียนรู้เป็นเตรียมความพร้อมให้สามารถเข้าใจและเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาที่ต่อเนื่องไปในระดับชั้นอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาในเชิงใฝ่ระวังในเรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่เหมาะสม และการลดความเสี่ยงการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการรับรู้ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้กับสถาบันครอบครัวในการดูแล และเข้าใจลูกวัยรุ่นให้มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียน คณะครูและนักเรียน โรงเรียนสามแยกบ้านเนียงและโรงเรียนบ้านยะลา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการทำวิจัย และขอขอบคุณคณาจารย์คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ที่ได้คำปรึกษาตลอดการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หลาดวงษ์. (2549). *แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ*. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา. ม.ป.ป. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2558, จาก http://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2552/epg0952ps_bib.pdf.
- มูลนิธิความเข้าใจด้านสุขภาพหญิง. (2551). *เงินปฏิวัติวัฒนธรรมทางเพศ*. บางกอกโพสต์. ค้นเมื่อ 22 เมษายน 2558, จาก http://www.whaf.or.th/short_news/109.
- พัชรชาติ วรรณวิวัฒนากุล. (2553). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมุสลิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตเทศบาลยะลา*. วิทยาสاتร์บัณฑิต สาขาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดยะลา และมหาวิทยาลัยราชภัฏ, ยะลา.
- เยาวลักษณ์ แสนทวีสุข. (2554). *ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานี*. ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อรุณ จิรวัดน์กุล. (2548). *ชีวิตที่ดีสำหรับงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ภาควิชาสถิติและประชากรศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- Bandura, A. (1977). *Social Foundations of Thought and Action*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Hall, _ . (1997).
- World Health Organization. (2010). *“Adolescent Health”* Retrieved on May 12, 2010 from http://www.who.int/topics/adolescent_health/